

02

Presentació

La identificació de refugiats espanyols a través dels fons fotogràfics

03

Notícies

Visita dels alumnes de l'Escola Andorrana de batxillerat a l'Arxiu Nacional per fer-hi recerca

Representació de l'obra de teatre *Aquí Ràdio Andorra* amb motiu de la celebració del Dia mundial de la ràdio

Jornada del web de demografia històrica

Visita grup gent gran Fundació Creand

Participació de l'Arxiu Nacional a la Primera Viquimarató sobre el relat històric d'Andorra

Col·laboració al Curs d'habilitació d'informador turístic

Festival Ull Nu

Nova incorporació a l'Arxiu

Setmana internacional dels arxius 2024

6

On és?

7

Novetats bibliogràfiques

Sabíeu què...?

Retorn dels ventalls de Casa Rossell a Patrimoni

8

Nous fons ingressats

Fons de la Policia

A destacar

Recuperació i tractament del llibre d'actes del Consell General de 1743 a 1864

9

Conversa

Montse Sirés Grau, responsable de la sala de consulta de l'Arxiu Nacional, ara prejubilada

Presentació

La identificació de refugiats espanyols a través dels fons fotogràfics

Ramon d'Areny-Plandolit i Gassó

Al fons de la Casa d'Areny-Plandolit (ACAP) conservem aproximadament 2.600 plaques de vidre, on apareixen retratades entre 7.000 i 8.000 persones que van passar per Andorra de camí cap a França durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939). De tots els refugiats, en

Xavier d'Areny-Plandolit i Gassó

tenim setze d'identificats gràcies a la crida que vam fer a través de les nostres xarxes socials la primavera passada. Les plaques de vidre que van fer els germans d'Areny-Plandolit i Gassó, el Xavier (1907-1981) i el Ramon (1914-1996), no tenen cap referència que ens ajudi a

reconèixer qui eren aquestes persones que fugien d'Espanya i creuaven els Pirineus per arribar a França passant per Andorra. Les fotografies servien per tramitar els salconduits que les autoritats franceses, de comú acord amb les andorranes, emetien per controlar l'entrada en territori francòfon. Amb l'arribada de la guàrdia mòbil francesa comandada pel tinent coronel René Boulard al setembre de 1936 es va instaurar un control més exhaustiu.

La metodologia per captar les imatges sense ombres a la cara era molt simple. Calia tenir present l'hora del dia i la ubicació. Per això, els d'Areny-Plandolit tenien tres ubicacions on fer les fotografies: a la façana de la casa Guillemó, a la façana del Quart d'Andorra la Vella mirant al nord i dintre de la farmàcia. Rarament feien fotos enmig del carrer o de la plaça per als salconduits.

ACAP_00549

Retrat d'un grup de quatre refugiats de Lles (Cerdanya) a la façana de la casa Rebés a la plaça d'Andorra la Vella, fotografia feta al matí.

D'esquerra a dreta: Pepito Sirvent Riart, al seu costat la seva dona Elvira Formentí de cal Fuster, Salvador Vidal Canal i la seva dona Montserrat Sirvent Riart, germana del primer home
Tardor/hivern 1936

El país dels Pirineus no es podia omplir de refugiats que suposessin un perill per a la supervivència dels habitants

ACAP_00545

Retrat de Montserrat Sirvent Riart i del seu nebot Pepito Vidal Sirvent, de Lles de Cerdanya
Tardor/hivern 1936

del Principat. Eren temps difícils de subministrament de queviures i era impossible allotjar tothom que hi arribava indefinidament. Tenien entre dos i tres dies per agafar forces i continuar el seu camí d'evasió.

A l'Arxiu Nacional seguim treballant per treure aquestes fotografies de l'oblit i esperem publicar-les en línia ben aviat. Mentrestant, convidem a tothom perquè vingui a la sala de consulta i ens ajudi a identificar els seus familiars o coneguts

i així poder desvelar aquesta part de la història.

Notícies

Visita dels alumnes de l'Escola Andorrana de batxillerat a l'Arxiu Nacional per fer-hi recerca

El 7 de febrer un grup d'alumnes de l'Escola Andorrana de batxillerat va visitar l'Arxiu Nacional seguint la pista d'algú que els va explicar que tenia un familiar que morí a Mauthausen.

A partir d'aquí i seguint aquest fil, van venir a l'Arxiu per continuar una recerca històrica lligada a un treball

que consisteix en l'elaboració del llibre digital 13 camins cap a l'infern. És un recull que vol difondre les històries dels tretze andorrans que van ser deportats als camps nazis, als quals afegiren Pedro Inglés Mata, un miner aragonès que vingué l'any 1931 per treballar a FHASA i que posteriorment es casà i s'establí a Andorra.

Amb l'assessorament de l'historiador Pau Chica, els alumnes van poder trobar al fons documental de la Casa de la Vall (FCV) documentació del segle xx que els ajudà a conèixer millor la biografia d'aquest deportat, fins ara desconegut, i que els va permetre treure'l de l'oblit i afegir-lo a les històries dels altres tretze deportats.

Representació de l'obra de teatre *Aquí Ràdio Andorra* amb motiu de la celebració del Dia mundial de la ràdio

entre l'Escena Nacional d'Andorra (ENA) i l'Arxiu Nacional d'Andorra. De petit format i apta per a tots els públics, l'obra dona a conèixer la història de Ràdio Andorra com a emissora que va funcionar en el context polític i social de França, Espanya i Andorra entre els anys 1940 i 1981. Els actors i les actrius que hi participen són Pere Tomás, Carol Caubet, Núria Montes, Jonathan Jiménez i, com a pianista, Déborah López Vila.

Es va estrenar l'any 2022 al Teatre de Les Fontetes de la Massana, el 2023 es va representar per primera vegada a l'edifici de Ràdio Andorra i, vista la gran demanda per part del públic, enguany s'ha tornat a programar. L'entrada era gratuïta però amb reserva prèvia; 160 persones van poder gaudir de les representacions d'aquest any i unes 60 més es van quedar en llista d'espera.

El 13 de febrer se celebra el Dia mundial de la ràdio, efemèride proclamada oficialment per les Nacions Unides. Aquest any, l'Arxiu Nacional s'ha afegit a aquesta celebració amb la programació de dos representacions de l'obra de

teatre *Aquí Ràdio Andorra*, que van tenir lloc els dies 16 i 17 de febrer a la sala de l'emissor de l'edifici de Ràdio Andorra.

L'espectacle, amb text i direcció de Juanma Casero, és una coproducció

Jornada del web de demografia històrica

El dissabte 24 de febrer vam organitzar la segona trobada de treball sobre el web que conté les dades resultat de l'*Estudi demogràfic de l'Andorra moderna (s. XVI-1830)*, que va ser dotat amb l'ajut a projectes de recerca de temàtica andorrana, modalitat Cebrià Baraut, del període 2013-2015, i amb un ajut l'any 2019 per permetre'n la continuació i la finalització.

Des de fa un temps, i prèvia demanda a l'Arxiu Nacional, es pot accedir a la base de dades que conté la informació extreta dels registres parroquials del país, i diversos usuaris ja han fet recerques genealògiques utilitzant l'eina.

Els encarregats del projecte, Raimon Masdéu i Jordi Buyreu, ens van explicar com avança i van intercanviar opinions i

van rebre suggeriments dels assistents sobre la base de dades. Va ser una jornada profitosa a la qual van assistir una desena d'investigadors, majoritàriament interessats en la genealogia.

Visita grup gent gran Fundació Creand

El passat 1 de febrer vam tenir la visita a l'Arxiu Nacional dels usuaris de l'Espai de la Fundació Creand. Els vam explicar les funcions de l'Arxiu i els fons que custodiem, i també van poder visitar el taller de conservació i restauració, on van veure documents antics, estris i la feina que fem.

Una trentena d'usuaris de la fundació acompanyats de Jordi Guillaumet van gaudir de la visita i van mostrar en tot moment molt interès per tot el que van veure i aprendre.

Participació de l'Arxiu Nacional a la Primera Viquimarató sobre el relat històric d'Andorra

El Ministeri de Cultura, Joventut i Esports, a través de la Biblioteca Nacional d'Andorra, va organitzar, el 22 de març passat, una jornada d'edició dels projectes Wikimedia al voltant del relat històric d'Andorra (www.historia.ad). La iniciativa va néixer amb l'objectiu

d'ampliar i millorar els articles existents a la Viquipèdia sobre la nostra història.

El tècnic de l'Arxiu Nacional Pau Chica va participar-hi, juntament amb altres companys del Departament de Patrimoni Cultural i persones aficionades a la

història que també van voler col·laborar-hi. Entre els articles treballats, n'hi ha un sobre la balma de la Margineda, dos sobre les concòrdies de 1163 i 1176, respectivament, i un altre sobre la Nova Reforma de 1866.

Col·laboració al Curs d'habilitació d'informador turístic

El 17 de juny es va impartir el mòdul 3 del Curs d'habilitació d'informador turístic d'Andorra dedicat al patrimoni cultural. Aquest curs forma part de l'oferta de formació continuada professional del Centre de Formació al Llarg de la Vida i hi col·laboren diversos ministeris, entre

els quals hi ha el de Cultura, pel que fa a la divulgació del patrimoni cultural.

La cap de l'Àrea d'Arxius i Gestió de Documents, Lidia Arbués, ha participat en la sessió "Aproximació al patrimoni arxivístic. L'Arxiu Nacional". En aquesta

sessió es va explicar als assistents què és el patrimoni documental i quines són les tasques que fa l'Arxiu Nacional i les eines de les quals disposa per preservar i difondre aquest patrimoni.

Festival UII Nu

Taller "Personatges de pel·lícula", organitzat per l'associació Reteena

Aquest any s'ha celebrat l'onzena edició del festival UII Nu, el festival audiovisual d'Andorra. Del 8 al 12 de maig hem pogut gaudir de projeccions, espectacles, tallers, instal·lacions artístiques i xerrades a diferents espais de la capital.

L'Arxiu Nacional ha col·laborat amb la cessió de fotografies històriques per al taller de collage "Personatges de pel·lícula", organitzat per l'associació Reteena i dirigit al públic infantil, i amb el patro-

Els premiats del festival UII Nu 2024

cini d'un premi a la preservació de la memòria històrica dotat amb 1.000 €. Aquest any *La vallée des rides* ha estat el curtmetratge guardonat. Dirigit per

Sinoë Meissonnier, és un testimoni íntim i resiliènt sobre l'evolució de la relació que la protagonista ha mantingut amb el seu cos al llarg dels anys.

Nova incorporació a l'Arxiu

El 8 d'abril passat Climent Miró Tuset es va incorporar a l'Arxiu Nacional com a tècnic arxiver de la secció de fons històrics. Miró prové del Departament de Banders, en què treballava de tècnic administratiu.

Doctorat en història medieval, omplirà un buit que teníem a l'arxiu justament en aquest període cronològic del nostre patrimoni documental. És un estudiós del territori pirinenc que ha recorregut nombrosos arxius d'arreu fent recerca i

que ara està descrivint i classificant els nostres fons.

Setmana internacional dels arxius 2024

Des de l'Arxiu Nacional aquest any, per commemorar la Setmana internacional dels arxius, vam organitzar dos tallers ben diferents però alhora inseparables: un d'escriptura i un de lectura.

El dia 5 de juny vam iniciar-nos en l'art de la calligrafia amb Mar Garcia, professora de l'Escola d'Art del Comú de la capital, que ens va ensenyar a gaudir de l'art d'escriure, allò que ara s'ha posat de moda amb el nom de *lettering*. Aquesta tècnica consisteix a dibuixar les lletres amb un retolador, seguint unes pautes al

principi, amb la dificultat que depenent de la direcció i la pressió que es fa sobre el paper el traç queda més fi o més gruixut. Malgrat que sembla més fàcil del que en realitat és, les assistents van sortir amb ganes de practicar més i de continuar amb un altre curset, però aquest cop afegint-hi més dificultat i potser amb plomí.

Climent Miró, doctor en història i tècnic de l'Arxiu Nacional, va ser l'encarregat d'impartir el taller de lectura de documents antics el dia 10 de juny amb

una classe introductòria de paleografia
acompanyada de cinc documents dels
segles XI al XIII.

Els assistents van disposar d'un quadernet explicatiu amb les abreviatures més freqüents, l'estructura d'un document i les transcripcions dels textos per facilitar el seguiment de la lectura. Malgrat que el curset era d'iniciació a la paleografia, donada l'antiguitat dels documents, es feien necessaris uns coneixements mínims de llatí, fet que va dificultar la comprensió dels textos a algun dels assistents. Potser per properes vegades podríem centrar-nos en documentació més moderna, però s'ha de dir que, malgrat les dificultats, el curset va tenir molt èxit i ens han demanat de seguir amb aquest tipus d'activitats.

On és?

Solució: pàg. 11

Novetats bibliogràfiques

XLII Premios literarios Sant Jordi 2024

Consejería de Educación de la Embajada Española en el Principado de Andorra, 2024. 233p.

DANTÍ, JAUME (COORDINADOR)

Història connectada entre Catalunya i la Mediterrània (segles XVI-XVIII)
Rafael Dalmau, editor; 2021. 382p.

GENERALITAT DE CATALUNYA, DEPARTAMENT DE CULTURA

Pla d'arxius i gestió documental de Catalunya. Arxius 2030.
Generalitat de Catalunya, 2023

LACUEVA CANUT, LUDMILLA

El fener desaparegut
Ludmilla Lacueva Canut, edició Nadal 2023. 12p.

MASDÉU I TÉRMENS, RAIMON

La demografia Catalana (segle XVI-1936)
Rafael Dalmau, Editor, 2021. 246p.

RIERA HERNÁNDEZ, F. XAVIER

Castellbisbal, dos segles i mig d'estudi demogràfic
Ajuntament de Castellbisbal, 2021. 201p.

SOCIETAT ANDORRANA DE CIÈNCIES

38è cicle de conferències 2022. 150 anys de l'acadèmia de ciències mèdiques. 40 anys del primer Govern d'Andorra.
Andorra La Vella, Societat Andorrana de Ciències, 2023. 164p.

SOCIETAT ANDORRANA DE CIÈNCIES

La investigació en l'àmbit educatiu. 15ns Debats de Recerca 2022
Societat Andorrana de Ciències, 2023. 232p.

SOCIETAT ANDORRANA DE CIÈNCIES

Papers de recerca històrica volum 11. Moments delicats en la sobirania d'Andorra. Homenatge a Antoni Fiter i Rossell.
Andorra La Vella, Societat Andorrana de Ciències, 2023. 371p.

Sabíeu què...?

Retorn dels ventalls de Casa Rossell a Patrimoni

Aquests ventalls estaven dipositats a l'Arxiu Nacional i van ser restaurats per l'empresa Barbáchano & Beny l'any 2001 per preservar-ne la integritat i assegurar-ne la conservació futura.

De tot el conjunt en destaquem els més antics que són de procedència francesa i els de manufactura valenciana. Segons els materials i els acabats es pot determinar l'estatus social de la persona que el llueix, sobretot quan el situem en aquestes èpoques.

Aquests ventalls vindrien a complementar els vestits i les sabates dels avantpassats de Casa Rossell.

El mes de febrer d'enguany es va transferir a les dependències de Patrimoni la col·lecció de 35 ventalls

datats entre el 1750 i el primer quart del segle XX de Casa Rossell.

Nous fons ingressats

Descobrint el passat: el nou fons documental de la Policia d'Andorra

En el silenci de les poselles, la història d'Andorra s'oculta entre documents que captiven la imaginació i revelen secrets del passat. Aquesta vegada, els reflectors es dirigeixen cap al nou fons documental de la Policia d'Andorra, un tresor d'informació que ens trasllada, a través del temps, al període preconstitucional d'entre 1975 i 1993.

Aquesta col·lecció, que abasta un total de 544 metres lineals, s'ha convertit en el testimoni vivent de les lluites i les

aspiracions dels individus que van buscar una nova vida a les valls andorranes. Dins d'aquest llegat immens, destaquen les sèries documentals dels expedients de sol·licitud de residència, meticulosament registrades, que captiven els anhels i les esperances dels qui buscaven un nou començament.

És impossible no deixar-se captivar per les llistes de sojorns, treball i residència, que s'estenen des del 1987 fins al 1991, com un mosaic que retrata els fluxos migratoris i les activitats laborals que van marcar aquella època. Cada nom, cada detall, són una petita peça del puzle que conforma la rica història social d'aquest petit país dels Pirineus.

Però el que fa aquesta col·lecció encara més fascinant, és el fet que, per primera vegada, aquest valuós patrimoni ha sortit de les dependències policials per ser custodiat a l'Arxiu Intermedi Administratiu del Govern amb la finalitat de posar-lo a disposició del públic i dels investigadors a partir del 2024, per obrir noves portes cap a la comprensió

del passat i del present de la societat andorrana.

Aquesta transferència marca un pas crucial en la preservació de la memòria històrica del país i en el foment de la transparència i l'accessibilitat a la informació. Ara, els interessats tenen l'oportunitat d'endinsar-se en aquest univers de coneixement, explorar els racons amagats de la nostra història social i descobrir les múltiples narratives que conformen la identitat andorrana.

El nou fons documental de la Policia d'Andorra no és només una col·lecció de papers vells, sinó una finestra al passat, un testimoni de les lluites i les aspiracions dels qui van travessar les seves portes. És un recordatori de la importància de preservar la nostra història i de l'impacte que pot tenir en la comprensió del present i la construcció del futur.

A destacar

Recuperació i tractament del llibre d'actes del Consell General de 1743 a 1864

El 19 de març d'aquest any va ingressar temporalment a l'Arxiu Nacional el llibre d'actes del Consell General que abasta el període que va de l'any 1743 al 1864. L'ingrés es va portar a terme en una roda de premsa al Consell General en què el síndic general, Carles Ensenyat, va entregar el llibre a la ministra de Cultura, Joventut i Esports, Mònica Bonell, perquè l'Arxiu Nacional portés a terme els treballs de restauració, descripció i digitalització del llibre.

Uns dies abans, el 5 de març, el Consell General va informar de la recuperació del llibre i el va presentar als mitjans. Val a dir que fins pràcticament a aquell moment la localització del llibre era desconeguda i la sèrie de llibres d'actes del Consell General estava incompleta. La recuperació del llibre permet completar-la i, des del moment en què s'ha localitzat, s'ha prioritzat posar-lo a l'abast de tothom, objectiu final del tractament arxivístic que s'està portant a terme a l'Arxiu.

En aquests moments, el tractament del llibre ja està pràcticament finalitzat: està descrit, restaurat i digitalitzat. Ara mateix, l'única tasca que queda pendent és fer-lo accessible en línia a través de la plataforma Arxiu en línia de l'Arxiu Nacional.

El llibre d'actes del Consell General abasta del 28 d'octubre del 1743 al 9 de maig del 1864. És un volum compost de dinou quadernets que conformen un total de 450 folis i cinc documents

solts. Les mides són 340 x 235 x 120 mm (llarg x ample x gruix). El paper és verjurat, amb un gruix mitjà de 25 µm.

Té una enquadernació flexible amb cosit arxivístic senzill de puntada llarga sobre reforços externs de pell. La tanca té forma de botó (se n'ha conservat una que es trobava amagada entre el pergamí i el cartró de la tapa anterior de l'enquadernació) i està feta de pell (badana) amb l'ànima de pergamí. Hi ha restes dels cordills de dos tanques.

El primer pas del tractament ha estat la descripció del llibre d'actes com a part del fons de l'Arxiu de les Set Claus i el registre a la base de dades de l'Arxiu Nacional. Se li ha assignat la signatura

corresponent, ja que tots els documents d'un fons es numeren. La signatura topogràfica o codi de referència del llibre és ASC_5860.

El procés de restauració ha estat la part més complicada del tractament. Tot i que, en un principi, semblava que el llibre no requeriria gaire intervenció, una revisió més acurada ens va mostrar que calia fer diverses actuacions per garantir-ne la integritat de cara a digitalitzar-lo. Principalment, s'han portat a terme els treballs següents:

- **Descosit i desmuntatge.** S'han descosit els diferents quadernets que formen el llibre per facilitar-ne la restauració i s'ha intervingut en

l'enquadernació en pergamí, ja que presentava molta brutícia i pèrdues de suport.

- **Neteja i restauració dels folis.**

S'ha netejat una gran part dels folis del llibre, que presentaven diferents nivells de brutícia, i se n'han restaurat 48, que presentaven pèrdues de suport. La restauració ha consistit en la neteja en sec dels bifolis, el rentat per immersió i la reintegració mecànica en els fulls que ho requerien, i el reforç amb paper Japó de la resta de folis que tenien les vores trencades.

- **Tractament de l'enquadernació.**

L'enquadernació del llibre d'actes està feta amb pergamí i està reforçada a l'interior amb cartró. És una enquadernació en cartera, que ha perdut la solapa i les tanques. Per dur a terme el tractament, s'ha desmuntat l'enquadernació i s'ha netejat el pergamí, que estava molt brut. L'enquadernació s'ha restaurat reconstruint la solapa amb una peça de pergamí nou, així com amb les dos tanques que tenia. Un cop restaurat i estabilitzat el pergamí, s'ha muntat l'enquadernació i s'ha cosit el llibre.

Finalment, el llibre s'ha digitalitzat, s'han revisat les imatges digitalitzades i ja és consultable a la base de dades de l'Arxiu Nacional. Ben aviat estarà disponible també a la pàgina web Arxiu en línia.

Conversa

Amb la Montse Sirés Grau, responsable de la sala de consulta de l'Arxiu Nacional, ara prejubilada.

Montse, quan vas començar a treballar a l'Arxiu?

Vaig començar l'abril de 1980.

Com era l'Arxiu en els seus inicis?

Res a veure amb el que és ara. Era l'inici d'un projecte, pràcticament sense

documents originals i en un espai molt reduït, un petit despatx a la quarta planta de l'edifici de la CASS. L'Arxiu es va crear a partir de la idea que calia introduir la història i la cultura d'Andorra a l'ensenyament. Per això calia donar als docents i investigadors accés a

la documentació, per tal d'impulsar l'andorranització de l'ensenyament i fomentar la recerca històrica sobre Andorra. La impulsora del projecte fou la Lúcia Armengol, que va aconseguir portar fons andorrans dipositats a l'estranger en format microfilm.

Després, el Consell General va adquirir la casa d'Areny-Plandolit d'Ordino i tota la seva documentació va venir cap a l'Arxiu; era el primer gran fons original de què disposàvem. A poc a poc, després de vèncer les reticències dels propietaris dels fons, tant públics com privats, es van anar incorporant els registres parroquials, l'Arxiu de les Set Claus, els arxius comunals, alguns fons privats, etc.

Recordo aquest període amb molt d'afecte, quan des de l'Arxiu demanàvem als comuns, mossens i particulars poder microfilm la documentació històrica que poguessin tindre i així facilitar-ne l'accés, però ens costava molt de convèncer-los, perquè molts no sabien ben bé què era el que tenien i els feia certa recança... La nostra proposta per mirar de convèncer-los era endreçar, fer un inventari sumari i microfilm per així preservar la documentació. Un altre aspecte important era negociar l'accés als fons (als inicis s'havia de demanar autorització per a tot, després, per sort, ja vam veure que els investigadors només en feien un bon ús i a poc a poc això va canviar i ara només queden alguns arxius particulars que necessiten autorització per ser consultats). Quan ens donaven la conformitat, agafàvem la màquina de microfilm i ens desplaçàvem, normalment cap a la casa comuna que tocava, i ens posàvem a treballar. Un cop instal·lats sempre venia

gent del poble (també els llevadors dels quarts) a veure què fèiem i llavors era el moment d'intentar convèncer-los perquè ens portessin la seva documentació.

Qui va ser el teu primer cap?

El Pere Miquel Fonolleda.

Com ha evolucionat la teva feina a l'Arxiu?

Quan vaig arribar, l'organigrama de l'Arxiu era molt senzill, només hi havia un arxiver (el Pere Miquel) i una auxiliar d'arxiu (jo mateixa). Això implicava que calia que entre tots dos féssim totes les tasques. Jo vaig començar microfilmant els registres parroquials, després, a poc a poc, vaig anar fent de tot: descripció de documents en qualsevol suport, microfilmació, restauració de documents, bàsicament pergamins (quan es va microfilm l'Arxiu de les Set Claus, va venir una restauradora de l'Arxiu Nacional de Catalunya que em va donar les primeres pautes i més tard vaig fer alguns cursets a Barcelona; a partir d'aquí em vaig anar formant en altres matèries com paleografia, arxivística...), tasques administratives pròpies de l'Arxiu, gestió de dipòsits, atenció al públic... Tot això em va donar un coneixement de l'Arxiu únic que, després, quan em vaig dedicar únicament a l'atenció a l'usuari, em va permetre tenir una visió molt àmplia de la documentació i de com poder-hi accedir.

Amb el temps l'Arxiu s'ha anat fent gran i s'hi ha incorporat gent més especialitzada en cada camp i ara l'organigrama està més definit. Actualment hi ha les seccions de fons històrics, fons administratius i gestió documental, conservació i restauració, fons d'imatges, gràfics i audiovisuals i atenció pedagògica i de l'usuari.

De tots els anys atenent els usuaris a la sala de consulta, quina ha estat la demanda més estranya/curiosa/difícil?

D'anècdotes sempre n'hi ha, però potser destacaria algunes consultes que d'entrada et sembla que en un país com el nostre ni te les plantejes, com pot ser

que un dia arribi algú i et demani per la història de la pesca de la truita (s'ha de dir que moltes vegades hi ha usuaris que voldrien trobar la resposta en un llibre i que no tenen en compte que per arribar a aquesta situació primer s'ha de fer tot un treball de recerca i investigació). Davant d'aquesta demanda poses cara de pòquer i no saps ni per on orientar la recerca, mentre penses que això no devia tindre gaire importància en el dia a dia de la societat andorrana i menys per deixar-ne constància escrita. Val a dir (i cal reconèixer l'error) que després vaig descobrir que la pesca de la truita ja estava regulada des del segle XVII, com a mínim. Una altra demanda que també em va sorprendre va ser la de la documentació sobre pactes de matrimonis infantils (aliances matrimonials entre famílies que ja es pactaven quan els contraents eren infants).

Què destacaries del vincle que s'estableix entre els investigadors que venen durant molt temps i la persona que els ajuda en la seva recerca?

Jo crec que és un vincle de confiança mútua i de coneixença que crea uns lligalls molt forts, sempre parlant dintre de l'àmbit de la recerca que estan fent, sobretot amb els usuaris novells, gent que no està habituada a fer investigació, i que venen sense tenir gaire clar per on començar, que quan veuen els documents manuscrits els sembla que no seran capaços de llegir res, però que a poc a poc es van endinsant en la lectura. Això passa molt amb les recerques de particulars que volen fer, per exemple, l'arbre genealògic de la família, o bé que estan buscant alguna informació patrimonial (documentació cadastral o documentació notarial).

Quin missatge t'agradaria fer arribar a la gent?

Que vinguin a l'Arxiu a fer qualsevol recerca, que està obert a tothom, que no cal ser un gran estudiós ni un investigador de renom, ja que moltes

vegades m'he trobat gent que no sabia que l'accés és lliure i que s'hi guarda tota mena de documentació, des de documentació textual a fotos antigues d'Andorra, cartografia antiga, documentació audiovisual... Que si tenen qualsevol curiositat sobre Andorra, volen fer una recerca genealògica sobre la seva família o, simplement, volen passar una bona estona veient una pel·lícula o un reportatge antic sobre Andorra o consultant el fantàstic arxiu fotogràfic,

que passin per l'Arxiu, on seran molt benvinguts. I que no els faci por, que a l'Arxiu hi ha una gent estupenda que els ajudarà a iniciar-se en aquest món tan engrescador, que tot és començar.

I en el pla personal, quins són els teus projectes després de tant de temps vinculada als arxius?

De moment m'estic ressituant. He passat tota una vida treballant en una feina que m'ha omplert molt, de la qual

he gaudit i que de ben segur trobaré a faltar; per això no descarto ser ara a l'altre costat, fent d'usuari, i dedicar-me a investigar temes que sempre m'han interessat o encuriolit i que, per falta de temps, no he pogut estudiar.

Solució de l'apartat "On és?"

FP_016301

Autor Fèlix Peig

Lloc: Cementiri de la Massana i els Plans